

Els catòlics i la política: unitat i pluralitat

Dm, 9/01/2018 per Carles Armengol

[Vent de cara](#)

Sovint parlar en tant que catòlic sobre aspectes polítics és motiu d'escàndol o d'incomprensió. Professar-se catòlic no és un fet circumstancial en la vida d'una persona, com sí ho són altres adscripcions socials, esportives, culturals, àdhuc polítiques.

Viure la fe és néixer de nou i aquesta realitat transforma la vida sencera de la persona: els valors, les actituds, l'estil de vida. Transformats per la fe, cerquem una unitat de vida entre el pensar, el dir i el fer, seguint el model de Jesús i compromesos a edificar la civilització de l'amor que ell ens va ensenyar.

Viscuda així, la fe té necessàriament una incidència en el pensament i l'acció política de cada persona. La qüestió és: si la fe és una, l'acció política dels creient també ha de ser una? Tots els catòlics han de tenir el mateix posicionament polític? La resposta és un *sí i no* que convé precisar.

Fe i política estan relacionades en el si de cada persona, però la fe i el missatge d'amor de Jesús són irreductibles a categories polítiques. Per aquest motiu, especialment des del Vaticà II, l'església ha evitat donar suport a partits polítics "confessionals" o que vulguin erigir-se com a representants únics dels catòlics. Això no treu, ans el contrari, que animi constantment a que els catòlics incideixin en la política des dels seus valors.

Encara més, l'Església ha anat desenvolupant una rica doctrina per tal d'inspirar i orientar els catòlics en la seva vida política, econòmica i social. La Doctrina Social de l'Església no formula programes polítics, però sí enuncia principis bàsics, valors necessaris i actituds adients per tal que la vida política, econòmica i social transiti ver aquesta civilització de l'amor amb la que els catòlics estem compromesos.

Amb aquest pressupòsits podem tornar a la qüestió de la unitat o pluralitat de

posicionaments polítics dels catòlics. És d'esperar una unitat dels catòlics en els principis fonamentals i els valors essencials, que són aquells que es troben més arrelats a les veritats de la nostra fe. És plenament legítima, d'altra banda, la pluralitat de posicionaments entre catòlics en qüestions pràctiques i operatives de l'aplicació d'aquests principis a cada realitat, en cada temps i en cada territori o circumstància.

La frontera entre allò essencial i allò contingent no és precisa i, a més, les problemàtiques socials a abordar evolucionen amb el temps. Per això, davant de cada circumstància cal un discerniment conscient del catòlic. També per això la Doctrina Social de l'Església és un corpus viu que es va enriquint en l'exercici del magisteri.

Aquesta unitat en l'essencial i pluralitat en el que és operatiu i contingent sorprèn els que pensen la fe com una ideologia on aquesta diferenciació no tindria lloc. A voltes pot ser motiu de debat entre catòlics que cal situar en un o altre costat. El diàleg obert i honest forma part del discerniment necessari.

Vull posar dos exemples per entendre millor aquest joc entre unitat i pluralitat. Trio dues qüestions especialment polèmiques però d'ordre molt diferent per ressaltar-lo: la independència de Catalunya i l'avortament.

Sobre la independència de Catalunya la posició dels catòlics pot ser plural. Ni en el sí ni en el no està en joc cap principi essencial de la doctrina catòlica. Pel que fa als valors se'n podrien trobar tant en el sí com en el no. Per tant no s'ha pretendre imposar cap unitat política dels catòlics en aquesta qüestió.

Altra cosa és si el que està en joc és la llibertat o l'exercici dels drets humans. Aquí sí topem amb principis essencials i la resposta catòlica, si vol mantenir el caràcter de catòlica, només pot ser del costat de la llibertat i els drets humans. A la Doctrina Social trobarem moltes pistes sobre que comporta aquest posicionament. Els qui creuen que quan l'Església es posa en aquest tema fa "política" és perquè no situen el que està passant a Catalunya en aquest terreny de drets i llibertats.

Passo a una altra qüestió polèmica. No es pot considerar catòlic aquell que no defensa el dret a la vida. Conseqüentment un catòlic no pot ser favorable a l'avortament. Ara bé, el que impliqui políticament aquesta posició pot tenir diferències.

Cal promoure la vida com un bé i també cal evitar l'avortament. Aquests poden ser criteris comuns. Que això passi necessàriament per tipificar com a delictes qualsevol pràctica abortiva ja és discutible. Que l'avortament sigui moralment reprobable per a tot catòlic no implica necessàriament que s'hagi de traduir en el codi penal civil. La moral catòlica no és un codi penal. Penalitzar l'avortament no el fa desaparèixer sinó que el converteix en una pràctica per a rics o en una pràctica clandestina que incrementa el risc de les mares, possiblement un mal major. Per tant, entenc que els catòlics poden tenir posicions diferents o matisades sobre quina és la millor manera d'evitar els avortaments, sense deixar de ser catòlics.

No es fa espai per desenvolupar aquesta qüestió politico-moral sinó per evidenciar que compartint amb sinceritat determinats principis i valors, els catòlics podem prendre opcions o decisions polítiques diferents.

Serà bo que en el necessari procés de discerniment recorrem a la doctrina social i estiguem ben oberts a escoltar les diferents opcions, cercant sempre que estiguin il·luminades per l'amor a Déu i als germans i no cegades per les ideologies del món. També aquí s'escau la repetida màxima del que Sant Agustí volia per a l'Església: *en l'essencial, unitat, en allò que és opinable, llibertat i, en tot, caritat.*